Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

ריזעוס בלאטט ערשיינט
דרייטאל וואכענטליך
פונקטלאך, פרייטאג אונד שאבעס.
אונד קאסטט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדן — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולדן — קר. ע. וו.
פיערטעליעהר. 2 גולדן 50 קר. ע. וו.
פיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולדן — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולדן 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעהר. 2 גולדן 75 קר. ע. וו.

אויף די זע צייטונג קאנן מאן
עדען מאן
מ ר ע נ ו ם ע ר ר ע ן
אונד דיר פרינטפיראנצנס-בערו'ס
בעזיגנס פ'ס דעם עסטאנדע דעם
עיסטען בלאטעס.

דיא ידעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פ ע ס ט
וואיסענער בולוואר נומ' 29
וואהרן מאן אויך דיא פרינטפיראנצ-
אנס-בעלדער צו ענדען בעלייבען.

Nr. 149. דרייצעהנטער יאהרגאנג. פעסט, פרייטאג ה טבת ה.תרמ"ב. Pest, den 30. Dezember 1881.

קירכען-אונגליק אונד יודען-פערפאלגונג.

ווי האבען טרויריגע, זעהר טרויריגע צייטען ערלעבט! — עס זינד צייטען, אין וועלכען דער מענשליכע פערשטאנד קיינען אינהאלט פינדעט, קיינע איסיליכע איך בעסעריונג ערבליקען קאנן, ווי ששעהען פאר איינעם אינאיפאלאזאכרען „רעהזעל", פאר איינעם „פראבלעם", פאר איינעם צווייפעל-האפט אינגעשפרעכענען הינגעל אין בעציג איך אינזערע פערפאלגטען יידישען ברידער אין רוס-לאנד, דערען אנצאהל דריא מיללאינען בעטראגט! — ווא זאלל מיט דיעזען דריא מיללאינען אין רוס-לאנד פערפאלגטען יודען געשעהען? — דאס איזט איינע גראסע, זעהר גראסע פראגע, וועלכע יעצט קיין מענש ריכטיג בעאנטוואָרטען קאנן!

דיא לאגע דער רוסישען יודען פערשלימערט זיך פאן טאג צו טאג. יעדעס ערגאיגנים, יעדער פאלל ווירד אין רוסלאנד צו אינער יודען-פערפאלגונג איסגענוצטצט, עס איזט, אלס אב מיט יעדעם טאגע גיעַ באזע נייסטער גיגען דיא אונגליקליכען יודען געשאפען ווערען, אים דיעזען איהרען איפענהאלט אין דעם גראסען רוסלאנד מעהר אונד מעהר צו פערבייטערן.

אונד וואס פיר יודען זינד אינזערע ברידער אין רוסלאנד? עס זינד נישט אנווייסענדע, פערדומטע אונד פערבוירעטע מענשען, וויא דיעד מאנכע גלייבען; דיא זינד פינלעמער זעהר קלוגע, געבילדעטע אונד געלעהרטע לייטע, מענשען מיט זעהר איינגעוקעטעם פערשטאנדע, אונד מאן קאנן עס מיט גראסער בעשטימטהייט אנזאגען מיט, דאס יעצטע דיא איינגעזעסענען פראגע דער יידישען וויסענשאפט, דער ראבבינישען גלעהרזאמקייט, גיר דיא יודען אין רוסלאנד זינד. דיא יודישע לעהרע, וועלכע יעצטע לייהרער אין דען אכטזיגען לעהרגאנגען זיא זעהר פערנאכלעסיגט ווירד, האט יעצטע גיר אין רוסלאנד איינע זעהר ציעליכע געפינדען, דארט עקסיסטירען נאך גראסע יידישע גלעהרטע, בעריהמטע ראבבינער; דארט בעפינדען זיך איך נאך דיא גראסטען הייליגען פיר יידישע ווערקע, וועלכע דער לייהרער שאן אייסער מאנע קאמען — אונד דיעזע יודען זינד לייהרער דען גראסטען אונד שרעקליכסטען פערפאלגונגען אים געוועזט! —

וואס לאסט זיך דער מאכען? וויא איזט דער הילפע צו פינדען? — פיר דריא מיללאינען מענשען קאנן מאן נישט לייכט זיכערע אינטערקונפט פינדען! וויא זאללען דיעזע דריא מיללאינען נאך אטעמריקא אונד קלייני-אזיען אויסוואנדערען אונד דא איינע אינטערקונפט פינדען, וויא זיא זיך גלייך אייך ערנעהרען אונד ערהאלטען קאנגען? — ווען נאטט נישט באלד זייגע פערהייסענע ערלאזונג שיקט, וויסען ווייר וואהרליך נישט, וויא דאס ענדען ווירד!

דיא קאטהאלישע ווייסנאכט אין וואַרשיי וואר פיר דיא יודען אינע רעכט טרויריגע אונד פינסטערע נאכט. דאס אינגליק דער וואַרשויער יודען וואר בעדייטענד גראסער אלס דאס אינגליק אין דער קירכע. וויא עס זיך יעצטע הערוישעללט, זינד דאך דאס גערעדענע אין דער קירכע 29 מענשען געטאדטעט, 30 שווער פערוואונדעט אונד 100 לייכט פערוואונדעט וואָרדען. אבער דיא אנצאהל דער אים דיעזעם אנלאססע געשעהענען יודען איזט אייגע אינגעהייער גראסע. דיא פאן דען יודען בעוואהנטען שאנדטהיילע זעהען יעצטע אים, אלס אב זיא פאן אייגער פיינדליכען אדסעע באמבארדירט אונד איסגעפלינדערט ווערען. זעלבסט דיא מיטען קאטהאליקען אין וואַרשיי זינד יעצטע פאס טיטליידע פיר דיא פערפאלגטען יודען מעהר ערגיפען אלס וועגען דעם אינגליכס-פאללעס אין דער קירכע. דאבייא בעפיכטעט מאן נאך, דאס דיא „יודען-פערפאלגונג נישט איך וואַרשיי אללען בעשרענקט בלייבען, אונדערן זיך באלד וויא אין לוב-פיער איבער גאנץ רוס-פאלען פערבריטען ווירד. באזע אונד פלינדערונגס-ריכטיג מענשען ווערדען באלד דען רוס פערבריטען: „יודען שלי-כען זיך שאן אין אינזערע קירכען, אים דא איינען בלינדען פיערלעם צו מאכען אונד דאדורך אם הייליגען פלאטצע אינזערן אינטערגאנג צו בעווייקען!" דאס קאנגגע ליידער נעגיגען, אים דיא רוס-מע, אהנגערן גערעצטע רוסישע בעפאלקערונג גע-גען דיא יודען פאן נייעם צו העטצען.

ליידער מיט מאן הייר ווערדע אנגהמען, דאס עס גערארט דיא רעגיערונגס-בעראדונגען זינד, וועלכע דיעזע „ווענפערפאלגונגען הערפאָרוופען. — דיא פרייאס-רעפעטען אים רוסלאנד לייגגען עס, דאס אין „יידישער טאגעס-פרעס דיעזען פיער-לעם אין דער קירכע איסגעשאמען, גיר דיא אמטליכע רוסישע רעפעטע ווייס עס, דאסס דאס גאנצע אנגליק אין דער קירכע פאן אייגען יודען פערארזאכט ווארדע!

איינע וואַרשיער רעפעטע דעם „פעסטער לליאד" פאם 28-טען דיעזעס מעלדעט: „וויא יעצטע פעסטגעשטעללט איזט, אנגעשאנד דער אנהיל-פאללע לערם אין דער קירכע, דער גראסען איסגאנגען אים דער קירכע, דער וואַרדע דיא גרעפען אלטכאטהאליש פראטעסט אינגאהל דיא וואַרדע פאן אידער בעגלייטערן שנעלל אין דיא פרישע לופט געבראכט — אונד נור דורך דאס געשריא דיעזער רעפעטען בעגלייטערן דער גרעפען אנגעשאנד דער בלינדע פיער-לערם. דיא אינגליקליכע גרעפען וואַרדע פאן דער נאכ-דרענגען מענשען-מענגע ערדריקט, גיר דיא אים איסגאנג דער קירכע בעפינדליכען מענשען וואַר-דען פערארגליקט, נישט אבער דיא אין דער קירכע, דער בעמערקטע דער נישטליכע דעבאטע-ריכטיג בעוויגונג: מיט בעיאינדערונגס-ווארדער גיס-טעפגעגעגיארט לוים ער שנעלל אין דער קירכע אנ-שטיפען, ביא וועלכעם אללע אין דער קירכע צו-גיגען געוועזענען אנרעבטען גיזערקיגען מיס-טען, דארדורך וואַרדע דאס פלאטעליכע הייליגדום-גען פאן אין דער קירכע פערהינדערט, אונד דאמיט דען גרעפען דיא אים אינגערן דער קירכע אנזע-ווענען מענשען גערעטעט. עיסט שפעטער, אלס דאס אינגליק שאן פאראיבער וואַר, שפיעגעלטען איינע באזע מענשען דיא נאכריכטען אים, עס העט-טען יידישע מאשען-ריעבע דען פיער-ריף אייסגע-שטאסען, אים זיך אים דען הענדען דער פאליציא צו רעטטען, פאן דענען דיא אנרעבטען וואַרדען, — שפעטער וואַרדען וויתקליך פיער מאשען-ריעבע פערהאפטעט, אונד פאן דען דעזען פיער פערזאגען זינד צוויא קאטהאליקען אונד צוויא יודען. אבער עס איזט דורכאוס נישט ערוויזען, דאס דיעזע ריע-בע אין דער קירכע וואַרען.

ליידער נעגיגטט אבער דיעזע אין באזוילל-גער אבזיכט איסגעשפרענגט אנגעריא, אים דיא איגען דאס קירכען-אנגליק פערארזאכטען, אים דאס פאלק זאפערט גגגען דיא יודען אין אויפרע-גונג צו בריגגען, זאלליך בענאבען זיך פיעלע פלינ-דערונגס-ריכטיג מענשען נאך דען יידישען שאנדט-טהיילען, וויא זיא אידר שרעקליכעס הענד-ווערק בעגאנגען. אין דען גראסטען יידישען שטאדט-טהייל קאנגטען וואהל דיא באזען פלינדערער נישט זאגליך אינדרינגען, ווייל זיך דא דיא יודען מוטהיג אונד טאפער צור ווערע זעטצטען אונד דיא אנ-גרייפער מיט בלישגען קאפפען צוריקדרענגטען.

דאס מיליטער ריקטע וואהל הערביא, אים דיא פלינדערער איסאינאנדער צו טייבען — אבער דעהר! איינע מיליטער-אבטהיילונגען האבען זעלבער ביא דער פלינדערונג מיטגעהאלפען. דיע-זער פאראלל פערמערטע נאך דען שרעקען, אונד ווער ווייס, וויא ווייט עס געקאמטען ווערע, ווענן נישט דיא בעסטער גזעזנגטען קאטהאלישען ברידער ווערבער אינגעגריפפען העטטען, אים דיא פלינדע-דער זאמטט דען פלינדערונגס-ווכטיגען סאלדאטען איסאינאנדער צו יאגען. נור דעם ציזאמטמענווירקען דער נישטען קאטהאלישען ברידער אין וואַרשיא ווארדיא הערשטעללונג דער אדדונג צו פערהאנגען.

איינע אנדערע רעפעטע מעלדעט: „דער דורך דיעזע אינדער פלינדערונג דען יודען צוגעפיגטע שאדען איזט אינגעהייער גראס. דריא יידישע שטאדט-טהיילע זינד פאדמלך פערוויסטעט; בעטרונגענע פלינדערער שטרעבטען זיך איך דאס אינגעזאהם דער יודען, צערשטאדטען עס אונד וואדפען אללעס איך דיא שטראסען, וועלכע מיט דען טרומערן דער צערבראכענען מאבעל פאללע זינד. מאנס דא-ריך האטטע זיך דיא פלינדערונג ווערעהאלט. עס וואַרדע אלזא אם 25-טען אונד 26-טען דיעזעס מאנאטס געפלינדערט, זעממטליכע יודישען-ווייזדם וואַרדען צערשטאדט, אונד דער בראנגטווין אין דען שטראסען אינגעגאנגען. דיא פאליציא אונד דיא שאנדארמען וואַרען צו שוואך, דער פלינדערונג אינהאלט צו פערשטעהען. דיא קאטהאלישען איינ-וואָנער מוסטען פאר אידרען פענסטערן אידרע הי-לינגע-בלדער הינסטעקען, אים דען פלינדערנדען אין ציכען צו געבען, דאס דער קאטהאליקען וואהנען, וועלכע דיא פערשאנען מאנען! אין זאל-כען קאטהאלישען ווייזען האבען אויך איינע יודען אידרע האבע אנגעבראכט אונד אויך דיעזע ווי-זע געדעטטעט. יודען, וועלכע איך דער שטראסע געטראפען וואַרדען, וואַרדען אינבארמהערציג מיסהאנדעלט.

איינע דריטטע רעפעטע מעלדעט: „דיא איפ-רענונג אונטער דעם פאללע דויערט פאר. טראטצ-דעם בייגאהע נאגין וואַרשיא מיט מיליטער בע-זעטצט איזט, צייטטערן דאך דיא יודען פיר אידר לעבען. דורך דיא פלינדערונג זינד פיעלע יודען בי-דאלאן געוואָרדען. מאן טרעט דען בעדאָרדען נישט, ווייל זיא זיך אם גלייכגלטיגסטען גגגען דיע-זע פלינדערונג בענאמטען. פיעלע פלינדערען אין גגגגגוואָרט דעם מיליטער, אהנע דאס זיא דראָאן פערהינדערט ווירדען. — איינע דעפטאצאָן, אים יודען אינגעזעטצען קאטהאלישען ברידערן בעטטעהענד, בענאם זיך צום גגגגראל-גוטבערגער פאן וואַרשיא, אים דא יעגגען באלדיגער אבהילפע צו בטטטען, דיא גטגגדגגטטען קאטהאליקען וועלבער וואַללען אין „בוריגר-קאמטטע" בילדען, וועלבעס דורך זיגגען פערזאגלכען אינפלוס דאס פאלק צור רוהע ברגגגען זאלל. — מאן פיר כטעט, דאס גגראדע דורך דיא גלייכגלטיגקיט דער בעהאָרדען גגגגגן דיא פלינדערער, דיעזע נאך מעהר צור פלינדערונג ערמוטהיגט ווערדען קאגגגטען. דיא פאליגטטען צי-טגגגגן פערבאפפגגלכען אויפגגן אן דיא ברידער, אין וועלכען זיא עס אויסאיגאנדער זעטצגגן, וואס פיר שמאך אונד שאנדע דאס פיר דיא פאלגגן אויס-בענאגגגן. אין דען גראסטען יידישען שטאדט-טהייל קאגגגטען וואהל דיא באזען פלינדערער גיכט זאגליך אינדרינגגגן, ווייל זיך דא דיא יודען מוטהיג אונד טאפער צור ווערע זעטצטען אונד דיא אנ-גריפער מיט בלישגען קאפפען צוריקדרענגטען.

דאס מיליטער ריקטע וואהל הערביא, אים דיא פלינדערער איסאינאנדער צו טייבען — אבער דעהר! איינע מיליטער-אבטהיילונגען האבען וועלבער ביא דער פלינדערונג מיטגעהאלפען. דיע-זער פאראלל פערמערטע נאך דען שרעקען, אונד ווער ווייס, וויא ווייט עס געקאמטען ווערע, ווענן נישט דיא בעסטער גזעזנגטען קאטהאלישען ברידער ווערבער אינגעגריפפען העטטען, אים דיא פלינדע-דער זאמטט דען פלינדערונגס-ווכטיגען סאלדאטען איסאינאנדער צו יאגען. נור דעם ציזאמטמענווירקען דער נישטען קאטהאלישען ברידער אין וואַרשיא ווארדיא הערשטעללונג דער אדדונג צו פערהאנגען.

איינע אנדערע רעפעטע מעלדעט: „דער דורך דיעזע אינדער פלינדערונג דען יודען צוגעפיגטע שאדען איזט אינגעהייער גראס. דריא יידישע שטאדט-טהיילע זינד פאדמלך פערוויסטעט; בעטרונגענע פלינדערער שטרעבטען זיך איך דאס אינגעזאהם דער יודען, צערשטאדטען עס אונד וואדפען אללעס איך דיא שטראסען, וועלכע מיט דען טרומערן דער צערבראכענען מאבעל פאללע זינד. מאנס דא-ריך האטטע זיך דיא פלינדערונג ווערעהאלט. עס וואַרדע אלזא אם 25-טען אונד 26-טען דיעזעס מאנאטס געפלינדערט, זעממטליכע יודישען-ווייזדם וואַרדען צערשטאדט, אונד דער בראנגטווין אין דען שטראסען. דיא פאליגטטען צי-טגגגגן אינגעגאנגען. דיא אללגטטען אונד דיא שאנדארמען וואַרען צו שוואך, דער פלינדערונג אינהאלט צו פערשטעהען. דיא קאטהאלישען איינ-וואָנער מוסטען פאר אידרען פענסטערן אידרע הי-לינגע-בלדער הינסטעקען, אים דען פלינדערנדען אין ציכען צו געבען, דאס דער קאטהאליקען וואהנען, וועלכע דיא פערשאנען מאנען! אין זאל-כען קאטהאלישען ווייזען האבען אויך איינע יודען אידרע האבע אנגעבראכט אונד אויך דיעזע ווי-זע געדעטטעט. יודען, וועלכע איך דער שטראסע געטראפען וואַרדען, וואַרדען אינבארמהערציג מיסהאנדעלט.

איינע דריטטע רעפעטע מעלדעט: „דיא איפ-רענונג אונטער דעם פאללע דויערט פאר. טראטצ-דעם בייגאהע נאגין וואַרשיא מיט מיליטער בע-זעטצט איזט, צייטטערן דאך דיא יודען פיר אידר לעבען. דורך דיא פלינדערונג זינד פיעלע יודען בי-דאלאן געוואָרדען. מאן טרעט דען בעדאָרדען נישט, ווייל זיא זיך אם גלייכגלטיגסטען גגגגן דיע-זע פלינדערונג בענאמטען. פיעלע פלינדערען אין גגגגגוואָרט דעם מיליטער, אהנע דאס זיא דראָאן פערהינדערט ווירדען. — איינע דעפטאצאָן, אים יודען אינגעזעטצען קאטהאלישען ברידערן בעטטעהענד, בענאם זיך צום גגגגראל-גוטבערגער פאן וואַרשיא, אים דא יעגגען באלדיגער אבהילפע צו בטטטען, דיא גטגגדגגטטען קאטהאליקען וועלבער וואַללען אין „בוריגר-קאמטטע" בילדען, וועלבעס דורך זיגגען פערזאגלכען אינפלוס דאס פאלק צור רוהע ברגגגען זאלל. — מאן פיר כטעט, דאס גגראדע דורך דיא גלייכגלטיגקיט דער בעהאָרדען גגגגגן דיא פלינדערער, דיעזע נאך מעהר צור פלינדערונג ערמוטהיגט ווערדען קאגגגטען. דיא פאליגטטען צי-טגגגגן פערבאפפגגלכען אויפגגן אן דיא ברידער, אין וועלכען זיא עס אויסאיגאנדער זעטצגגן, וואס פיר שמאך אונד שאנדע דאס פיר דיא פאלגגן אויס-

קירכען-אונגליק אונד יודען-פערפאלגונג.

ווי האבען טרויריגע, זעהר טרויריגע צייטען ערלעבט! — עס זינד צייטען, אין וועלכען דער מענשליכע פערשטאנד קיינען אינהאלט פינדעט, קיי-נע איסיליכע איך בעסעריונג ערבליקען קאנן, ווי ששעהען פאר איינעם אינאיפאלאזאכרען „רעהזעל", פאר איינעם „פראבלעם", פאר איינעם צווייפעל-האפט אינגעשפרעכענען הינגעל אין בעציג איך אינזערע פערפאלגטען יידישען ברידער אין רוס-לאנד, דערען אנצאהל דריא מיללאינען בעטראגט! — ווא זאלל מיט דיעזען דריא מיללאינען אין רוס-לאנד פערפאלגטען יודען געשעהען? — דאס איזט איינע גראסע, זעהר גראסע פראגע, וועלכע יעצטע קיין מענש ריכטיג בעאנטוואָרטען קאנן!

דיא לאגע דער רוסישען יודען פערשלימערט זיך פאן טאג צו טאג. יעדעס ערגאיגנים, יעדער פאלל ווירד אין רוסלאנד צו אינער יודען-פערפאלגונג איסגענוצטצט, עס איזט, אלס אב מיט יעדעם טאגע גיעַ באזע נייסטער גגגען דיא אונגליק-ליכען יודען געשאפען ווערען, אים דיעזען איהרען איפענהאלט אין דעם גראסען רוסלאנד מעהר אונד מעהר צו פערבייטערן.

אונד וואס פיר יודען זינד אינזערע ברידער אין רוסלאנד? עס זינד נישט אנווייסענדע, פערדומטע אונד פערבוירעטע מענשען, וויא דיעד מאנכע גלייבען; דיא זינד פינלעמער זעהר קלוגע, געבילדעטע אונד געלעהרטע לייטע, מענשען מיט זעהר איינגעוקעטעם פערשטאנדע, אונד מאן קאנן עס מיט גראסער בעשטימטהייט אנזאגען מיט, דאס יעצטע דיא איינגעזעסענען פראגע דער יידישען וויסענשאפט, דער ראבבינישען גלעהר-זאמקייט, גיר דיא יודען אין רוסלאנד זינד. דיא יו-דישע לעהרע, וועלכע יעצטע לייהרער אין דען אכטי-גען לעהרגאנגען זיא זעהר פערנאכלעסיגט ווירד, האט יעצטע גיר אין רוסלאנד איינע זעהר ציעליכע געפינדען, דארט עקסיסטירען נאך גראסע יידישע גלעהרטע, בעריהמטע ראבבינער; דארט בעפינ-דען זיך איך נאך דיא גראסטען הייליגען פיר יידישע ווערקע, וועלכע דער לייהרער שאן אייסער מאנע קאמען — אונד דיעזע יודען זינד לייהרער דען גראסטען אונד שרעקליכסטען פערפאלגונגען אים-געוועזט! —

וואס לאסט זיך דער מאכען? וויא איזט דער הילפע צו פינדען? — פיר דריא מיללאינען מענשען קאנן מאן נישט לייכט זיכערע אינטערקונפט פינ-דען! וויא זאללען דיעזע דריא מיללאינען נאך אטע-ריקא אונד קליני-אזיען אויסוואנדערן אונד דא איי-גע אינטערקונפט פינדען, וויא זיא זיך גלייך אייך ער-נעהרען אונד ערהאלטען קאנגען? — ווענן נאטט נישט באלד זייגע פערהייסענע ערלאזונג שיקט, ווייס-טען ווייר וואהרליך נישט, וויא דאס ענדען ווירד!

דיא קאטהאלישע ווייסנאכט אין וואַרשיי וואר פיר דיא יודען איינע רעכט טרויריגע אונד פינסטע-רע נאכט. דאס אינגליק דער וואַרשויער יודען וואר בעדייטענד גראסער אלס דאס אינגליק אין דער קירכע. וויא עס זיך יעצטע הערוישעללט, זינד דאך דאס גערעדענע אין דער קירכע 29 מענשען געטאדטעט, 30 שווער פערוואונדעט אונד 100 לייכט פערוואונדעט וואָרדען. אבער דיא אנצאהל דער אים דיעזעם אנלאססע געשעהענען יודען איזט אייגע אינגעהייער גראסע. דיא פאן דען יודען בעוואהנטען שאנדטהיילע זעהען יעצטע אים, אלס אב זיא פאן אייגער פיינדליכען אדסעע באמבארדירט אונד איסגעפלינדערט ווערען. זעלבסט דיא מיס-

*(דיא יידישען פליכטלינגע אוים רוסלאנד.) איינע וויינער דעפעשע פאם 27-טען דעצעמבער מעלדעט: נעסטערן אבענד וואר היער דער ערסטע טראנספארט פאן יידישען קינדערן אוים רוסלאנד איינגעטראפען. דיעזע קינדער וואהרען אין פאלגע דער יודענפערפאלגונגען אין רוסלאנד פאן אהרען עלטערן געטרענגט. פאן פיעלען דיעזער קינדער ווייס מאן ניכט, אב דערען עלטערן נאך אם לעבען, אונד ווענן דיעזע אייך אם לעבען, אב זיא אהרע קינדער נאך ערהאלטען קאנגען. עס זינד 29 יונגע קנאבען אונד 5 מעדכען אוים דער גענענד פאן אדעססא, קיעוו אונד עליזבעטגראד. דיעזע ווערדען מיט אויסנאהמע דער מעדכען אונד איינעס קנאבען, וועלכע אין וויען בליינבענדע אונטערקונפט געפונדען האבען, נאך פאלעסטינא געבראכט, וואו אירע ווישערע ערציעהונג ערפאלגען ווירד. מערקווירדיגערווייזע האבען אללע דיעזע רוסיש-יידישען קינדער איינע גוטע ערציעהונג פאן אהרען עלטערן ערהאלטען. אינטער דען קנאבען, וועלכע בא אין אל-טער פאן 9 ביז 15 יאהרען שטעהען, בעפינדען זיך איינינע, וועלכע זאגאר גוט פראנצאזיש וויסען. — אונד שאן מארגען (נעמליך היינטע) געהט דיא פאהרט נאך טריעסט ווייטער, וואו דיא יונגען פליכטלינגע אין דער דארטיגען אקרבי-שולע איינקווארטירט ווערדען, וועלכעס זיא נאך „יפו" אין דיא קומטע פאן ארץ ישראל פאהרען ווירד. זעממטליכע קאסטען ווערדען פאן דעם „כל ישראל חברים" פעראין בעשטרטען. שאן אים קאממענדען מאנאט ווירד דיעזער פעראין איינגען ווישערן טראנספארט פאן רוסיש-יידישען קינדערן נאך פאלעסטינא אויסריסטען לאסען. — אין „יפו" בעשטעהט נעמליך איינע אנשטאלט דעם כל ישראל חברים-פעראינעס אונד היער ווערדען דיא קינדער יע נאך אנלאגע אונד בעפעהיגונג אלס האנדווערקער אדער פיר אקערבא הערא אנגעבילדעט. דער בערהמטע פארזיצער ארצע דאקטאר ס פ י ר האט זיינע גוטע שטעללע אין פאריז פערלאסען, אום זיך נור דער ערציעהונג דיעזער אונגלקליכען קנאבען אין „יפו" ווידמען צו קאנגען. דיא 5 מעדכען ווערדען פאן דעם יידישען וויינער וואהלטהעטיגקייטס-פעראיינע ערצאגען אונד פערזארגט ווערדען.

*(זעלבסטמארד-פערזוך אינעם יידישען נאסט-געבערם.) אין דער קאנינס-נאססע נוממער 28 בעזאם אדאלף קרויז אין נאסט-הויז, דאס אבער זעהר שלעכט גינג. אין פרהערען יאהרען האטטע אדאלף קרויז אין נראמארטיגעם נאסטהויז אוף דער קערעפעלשער שטראסע, דאס ער אבער וועגען שלעכטער געשעפטע אויפגעבען מוסטע, ער האפפטע נון, אין דער קאנינס-נאססע, וואו מעהר יודען וואהנען, מיט זינעם בשר-נאסטהויז גלקליכער צו זיין. אין יודישער שפרוך לויטעט: „משנה המקום, משנה המזל!"

(וענן מאן דען וואהנ-פלאטץ ענדערט, זא ענדערט זיך אויך דאס גליק!) דיעזער שפרוך איז ליידער ביא הערען קרויז ניכט אין ערפילונג גינגאנגען, דא ער מיט זינעם געשעפטע אין דער קאנינס-נאססע נאך אונגלקליכער וואר, אלס זעלבסט אויף דער קערעפעשער שטראסע. קרויז וואוהנדע זעהר גינערערגעשלאגען אונד איסערטע ווידערהאלט, דאס ער, וענן דאס געשעפט זיך ניכט בעסערט, זינעם לעבען אין ענדע מאכען מיסטע. פאהרגען זאמסטאג נאכבסט דארטע זינע פרוא פלאטצלך אין יעממערליכעם שטאהנען, דאס אים דעם בעטע איהרעם מאנגעס צו קאממען שיען. צוטעריכט גינהערטע זיא זיך זינעם בעטטע אונד זאה צו איהרעם טערקען איהרען מאנן פאן בלוט איבערשטראמט, דאס אים אינער קלאפפענדען וואונדע אם האלזע הערפאר-שטראמט. דיא פרוא שריע פערצווייפלונגפאלל אום הילפע, ווארוף דיא נאכבארס-לייטע הערבייאילטען. עס וואונדע זאגליך אין ארצט הערבייגעהאלט, דער דעם שווער פערוואונדעטען אינען פערבאנד אנלעגטע. עס אוזט האפפענונג פארהאנדען, דען אונגלקליכען אם לעבען צו ערהאלטען, אבער האפסט טרוירג בלייבט עס אممערהין, ווענן אין ווע, דער דאך גיע דיא האפפענונג אויף גאנטעם הילפע אויפגעבען זאלל-טע, אינען זעלבסט-מארד פערזוכט. אום זא זיך אים זינער דרינגענדען לאגע צו בעפרייען. דער זעלבסט מארד איז אין שווערעם פערברעכען; ווער ווענען דיינער נאטר-לאגע אינען זאלכען פאלל פרהט, האטטע קיין „עולם הזה", אונד בייגנט זיך נון נאך אים זיין „עולם הבא"—דאס זאללטע דאך ערער ווע בערגנקען!

נייעסטעס.

פריעדע מיט רומעניען!

דיא שטרייט-אנגעלעגענהייט צווישען אינזערער מאגארבייא אונד רומעניען ווענען דער בעליידיגענדען וואהרע אין דער רומענישען טהראן-רעדע האט נון ענדלך איהרען בעפריעדענדען אבschלוס געפונדען. דער רומענישע גענאראל אין ייען אבערגיכט נון אים אייסטראגע דער רומענישען רעגיערונג אונטערעם נייען אויסווערטיגען מיניסטער איינע דעפעשע, וועלכע פאלגנדערמאסען לויטעט:

„דיא רומענישע רעגיערונג וואר זעהר ערגריפפען, אלס זיא פאן דעם פינגלען אינדרוק ערפאהרען, דען געוויסע שטעללען דער טהראן-רעדע אין עסטערייך-אונגארן הערפאר-גערופען. ווא בעריישט דער רומענישע מיניסטער-פרעזידענט פאר דען דעפוטירטען לויט ערקלערטע, האט דיא רומענישע רעגיערונג דיעזע בעליידיגונג נע מיט אבזוכ געטהאן, דענן רומעניען איזט דער עסטערייך-אונגארישען מאגארבייא עהער נאך צו דאנק אונד לאב פערפפליכטעט. דיא רומענישע רעגיערונג האלט עס נון פיר איהרע פפליכט, אפפען אונד אויפריכטיג איהר לעבהאפטעס „בעדויערן" איבער אללעס אויסצודריקען, וואס פאן דער עסטערייך-אונגארישען רעגיערונג אין דער טהראן-רעדע אלס בעליידיגונג אנגעזעהען ווארדע. — אך האפפע, דאס דיעזע אפפענע, אויפריכטיגע ערקלערונג פאן נון אן אללעס בעזייטיגען ווערדע, וואס דיא גוטען בעציעהונגען צווישען אונס אונד עסטערייך-אונגארן שעדיגען קאנטען!"

דיעזע אפפענע אונד אויפריכטיגע אבביטטע דער רומענישען רעגיערונג ווירד נון פאן אונזערער רעגיערונג אלס פאללקאممען גענעגנעט בעטראכטעט, אונד אמט איזט דער צווישען-פאלל ווענגען דער רומענישען בעליידיגונג בעזייטיגט. ווי ווישען נון, דאס דיא רומענישע פיינדשאפטס-פערזוכונגען ניכט בלאס מיט וואהטען, זאנדערן באלד איך טהאטזעכלך זיך בעקנדען זאללען. דער עסטערייך-אונגארישע גענאנטע גראף האאש ווירד נאך איינגען טאגען נאך בוקארעסט צוריקקעהרען, דא דיא פיינדליכען בעציעהונגען צווישען אונס אונד רומעניען פאן נון אב זיך בעססער געשטאלטען ווערדען אלס בזוהער.

נעשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

נעטריידע-נעשעפט. פאן ווייצען וואר נעסטערן מעסיג צו מארקט געבראכט, דער פערקוף וואר גוט. 2000 מעטרצ' וואהרען פעריקויפט.

ווייצען, טהיס- 1000 מטרצ' 77 קילא 12·70 גולד. — 100 מטרצ' 77, ק' 12.70 גול. 100 מטרצ' 76. קילא 12·40 גולד. — 1100 מטצ' 75, קילא 12.50 גולד. — ווייס ענבורער 300 מטרצ' 76.3 ק' 12·50 גול. 2000 מטרצ, 75,8 ק' 12·60 גולד' 250 מעטרצ' 74. קילא 12.25 גולד. — פעסטער-באדען 400 מעטרצ-צענטנער 77,8 קילא 12,70 גולד. 700 מעטרצ' 76 קילא 12·05 גולדען 300 מעטצ' 74.8 קילא 12·05 גולדען 100 מעטצ-צענטנער 74. ק' 12.15 גול. — 250 מטרצ' 74·5 ק' 12.25 גול. 600 מטרצ' 72·3 ק' —12. גולד. 300 מטרצ' 79. ק' 12,55 גולד (אללעס פער דייא מאנאטס.)

האפער 7.35—7,65 גולד.

קוקורוזן 6.70—6,85 גולד.

ווייצען פער פיוה-יאהר 12·42—12,45 גולד.

קוקורוזן באנאטער פער מאי-יוני 1882, 7.15 — 7,18 גולד.

האפער פער פיוה-יאהר 8·22—8,27 גולד.

רעפס, קאהל פער אוינטפס. פעסטעמבער 1882 13.50—13·25 גולדען.

ווייגער פרייזע.

ווייגער שלאכט-פיעהמארקט אם 26-טען ד' מ. בעשטנד 2347 שטיק. דאהאן ווארען: 1885 אונגאריש, 365 אמאנישע אונד 307 דייטשע. דיא פרייזע שעללטען זיך פער 100 ק': אונגאריש מאסט-אכסען 51—62,50 גול מאלנישע 51.—58. גולד. דייטשע 54 — 62. גולدען.

פעראנטוואהטליכער רעדאקטעור: מאיר בריז רייז.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פרוכטע ווייצען	קוילאנאם פר. הקטאליטר	פר. 100 קוילאנאם
נאדראנגאריש	74	—
„ „ „	75	11.40 11.50
„ „ „	76	11.55 11.65
„ „ „	77	11.70—11.80
„ „ „	78	11.85—11.95
„ „ „	79	11.95—12.—
„ „ „	80	12.—12.05
ערסטער פאדען נייער	—	—.——.—
„ „ „	75	11.90—12.—
„ „ „	76	12.05—12.15
„ „ „	77	12.20—12.30
„ „ „	78	12.35—12.40
„ „ „	79	12.40—12.45
„ „ „	80	12.50—12.55
וויסענבורגער	—	—.——.—
„ „ „	75	12.10—12.20
„ „ „	76	12.25—12.35
„ „ „	77	12.40—12.50
„ „ „	78	12.55—12.60
„ „ „	79	12.60—12.65
„ „ „	80	12.70—12.75
טהיס	75	12.20—12.30
„ „ „	76	12.35—12.45
„ „ „	77	12.50—12.60
„ „ „	78	12.65—12.70
„ „ „	79	12.70—12.75
„ „ „	80	12.80—12.85

פרוכטע	קוילאנאם פר. הקטאליטר	פר. 100 קוילאנאם
קאן	72	8.90—8.60
נעדרשע מאלץ	62	—.——.—
נעדרשע פיעשעל	62	7.40—7.20
האפער	40	7.65—7.30
קוקורוזן באנאטער	75	6.80—6.85
אנדערע	73	6.70—6.65
הייזע	—	—.——.—

		פער פיוה-יאהר	פר. 100 קילאגראם
באנאטער	וויצען		12.42
		„	—.—
		„	—.—
	קוקורוזן	פיוה-יאהר	7.15
	נעדרשע	„	—.—
	האפער	„	8.22
		„	—.—
	רעפס	„	—.—

באללען-מעהל		קי.	פר.
דער באללען צו 100 קילאגראם פיס זאק	נומער 0		22.40
	„ 1		21.70
	„ 2		21.—
	„ 3		20.40
	„ 4		19.60
	„ 5		18.80
	„ 6		17.80
	„ 7		17.—
	„ 8		15.—
	„ 8½		14.40
שפריטוס: אלטע פטראריע פריטהלעק			34.—
„ „ קאדישפלעק			31.75

קורז-טאבעללע פאם 27. דעצעמבער.

גלדזקורז	קי.	פר.
וולטגעראשע	—	100
וויאנאגען	5	60
קסטרייך-אונגארישע 8 גולדען גאלד שטיק (20 פראנקס)	9	42
נאפאליאנאר	9	42
דייטשע רייכסבאנקנאטען	58	25
20 מארקשטיק	11	62
פאפיר-רובעל	1	24

לאזע.	קי.	פר.
1854-ער 4 פרעצענטיגע שטאאטסלאזע	122	75
1860-ער „ נאטע	133	25
רעטטע „ אלבע	135	50
1864-ער לאזע צו 100 גולדען	173	—
רעטטע „ 50 „	171	—
רומע קונסטיגע	42	—
פרייבורגלאזע	29	—
קרעדיט-לאזע	181	—
קלאוזענלאזע צו 40 גולדען	40	—
דאנאו-דאמפפשיפפאהרט-לאזע	116	—
אלגעמיינע לאזע	25	—
רעגלעטטיגטע לאזע צו 10 גולדען	18	—
ראדאלפיר לאזע „ 20 „	21	—
אלטערע לאזע „ 40 „	41	—
מארגאס-לאזע „ 40 „	38	—
וולדשטיינלאזע „ 10 „	20	—
מארגאריטען לאזע „ 40 „	59	—
ארלאנדינען לאזע „ 20 „	24	—
סט.-ג'ענאלס לאזע „ 40 „	49	25

אזע.	קי.	פר.
מאנטלינס לאזע צו 20 גולדען	40	25
פרינסער לאזע „ 100 „	—	128
רעטטע „ 50 „	—	65
וואלדשטיין-לאזע „ 20 „	20	39
וויגר שנידער-לאזע „ 20 „	—	39
אונגארישע-פרינס-לאזע צו 100 גולד.	—	122
פרוס-מארל-לאזע	50	112
וויגנער-לאזע	75	131

„עיסטר-פאפיערע	קי.	פר.
אונגארישע גאלדענטע 6%	119	80
רעטטע צו 4 פרעצענט	90	07
אונגארישע מאפיער-רענטע	89	85
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	—	99
פרעמדע מאנאטע	—	99
לענבענזיגער	99	50
נאדרעשער	102	—
מונטענעגרע	100	50
אונגארישע אייזענבאהן-אלטענען	—	134
וויינצעטטען-אבלאזונגס-אבלייזונגען	—	97
פאפאדיטיגע דער אונגארישען באנקע-פרעמדע צו 5 אייזענבאהן פרעמדע	—	102
דער אונגארישען הומאניטעטען באנק צו 5½ פרעצענט	103	25
דער אונגארישען אللגעמיינען באנקע-פרעמדע אייזענבאהן צו 5 פרעצענט	—	100
דער אוסטריאן	—	98
דער נאדראנגאריא	1	168 50

Budapest, 1881 — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard

Eigenthümer verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

קייסט-לאָטטעריע". זיא נאב אום 50000 גולדען 1-גולדענ-לאָזע" אוים, דיא שאָן לענגסט געצאָגען ווערדען זאָללטען. דיא גווינסטע העططען 10000 גולדען בעטראגען מיططען. דיא ططפרדים-געמינדע העططע אלזאָ אללערדינגס איינען ריינען נוططצען פאָן 40000 גולדען. אבער דיא פערשפּאָבענע ציע-הונג וואָרדע בעריططם ווערדהאָלט אויפגעשאבען, זאָ דאס דיא קייפער דער לאָזע זיך אין אירען האָפפנונגען געططططططן זעהען. — אוים „ططططער ללאָד" פאָם 29-טען דיעזעס ווירד דענן אויך איבער דיעזעס פאָרגעדען דער „ططפרדים-געמינדע" אין מיططקאָלץ אפפנעטליך קלאגע ערהאָבען. עס הייططט דא אונ-טער אנדערם: „דיא צייטונג דיעזער „ططפרדים-לאָזע" העططען אום 1-טען מאי 1881 שטאططנדיגע זאָללען. אללין מאן האט אויך דיעזעלבע ביז אויך דען הייططגען מאנ פערגעבענס געוואָרططען. טעגליך לייפען קלאגען אונד בططשווערדען איין. דיא קייפער דער לאָזע פאָרדערן איהר געלד צוריק; דיא מיططטען געططططططען דראָהען בעריططם מיט דער בע-האָרליכען שטראָפ-אנצייג. אויך דיא פאָן אין דער „ططפרדים-געמינדע" אויפגעזאָרططען געבערדע וואָר-דע ביזהער שאָן דיא סוממע פאָן 23000 גולד' אינגאנ-ביל רט. זطططططط

איינען זאָלכען אונגליקס-פאַלל דורך יודען-פלוי-דערונגען זאָגאַר צו איינעם פערבריבען צו מאַכען! — „מאַן זאָגט ניכט (שרייבען זיא), דאס מאַן פיר דאס אונגליק אין דער קרבע אַן דען יודען ראַבע אַבען וואָללע; דענן, געזעצט דען פאַלל, דאס וווּרקליך אין דיעזע פייער-לערם פערארזאַכטע, זאָ געהערט דיעזער דיעב קינער רעליגיאָן אַן! אין יעדער רעליגיאָן לויטעט דאס געבאָט: „דו זאָללסט ניכט שטעהלען!“ אונד איין דיעב איזט דעמנאָך ניכט כריסט, ניכט יודע, זאָנדערן איין פערבריבער, דער נור פאָם גערעכט בעשטראָפט ווערדען דארף.

איינע פיערטע וואַרשיינער דעפעשע פאָם 28. דיעזעם מעלדעט: „פיר דען מאַנ, אַן וועלכעם דיא דורך דאס געדרענגע געטאָדטעטען בעגראַבען ווערדען זאָללען, ווערדען נייערדינגס יודען-פערפאָלגונגען בעפיָרכטעט. דאס ליעבען-בעגעגנים זאָלל דאדורך אין אַללער שטילע שטאטטפינדען. אַללע פאָן דען יודען בעוואָרנטען שטאדט-טהיילע זינד מיט מיליטער בעזעצטע. דיא איסגעשפרענגטע זאָגע, דאס יידישע דיעבע דען פייער-לערם פערארזאַכטען, האט זיך אַלס פאָלש ערוויזען. דיא דורך דאס געדרענגע געטאָדטעטען האטטען צום גראָפטען טהיילע דיא ריפפען איינגעדריקט; דיע אונד דיא האט מאַן אויך אבגערישסענע הענדע אונד פיסע איינגעפונדען!“

איינע לעמבערגער דעפעשע מעלדעט: „איך פערזאַלאַססונג דעם יידישען לאַדטאַנס-אבגאָרד-נעטען דר' נאָלדמאַנן האט זיך היער איין הילפס-קאָמיטע געבילדעט, וועלכעם געלד-זאַממלונגען פיר דיא פיעלען הילפס-בעדירפטיגען אין וואַרשיא פערארזאַכטעט!

איינע נייערע דעפעשע פאָם 30-טען דיעזעם מעלדעט: „אין וואַרשיא דויערט דיא מיסהאַנדלונג אונד פלינדערונג דער יודען פאָרט. דיא מיסטען וואהנונגען אונד געוואָלבע דער יודען מיסען נאָך אימטער געשלאָסען בלייבען. דאס מיליטער אין וואַרשיא וואַרדט פערשטערקט אונד דער אין פיר-טערסבורג וווילענדע אבער-פאַלייא-מיסטער איזט טעלעגראַפיש נאָך וואַרשיא בעריפען וואָרדען. אונ-טער פאָרזיטץ דעם וואַרשיער גענעראַל-גובער-נעָרס האט איינע קאָמיסיָון דער רעגיערונגס-קאָמיסערע שטאטטגעפונדען, אין וועלכער בע-שלאָסען וואָרדע, גענען דיא אייגענלער גראָפטער שטרענגע פאָרגיגהען, 1700 פערזאָנען וואָרדען בעריטס פערדאַפטעט, דאַרונטער איך צאַהלרייכע יודען, וועלכע זיך גענען אַנדערע אַנ-גריפער פערטהיידיגטען. (מיט וועלכעם רעכט דיא זיך וועדערען יודען פערדאַפטעט ווערדען, בעגריפען וווּר ניכט; נאָטה-וועהר וואר גיעמאַלס

פאָלליעטאָן.

איס איינער אונטערגאַנגענען וועלט.

(59-טע פאָרטזעטצונג.)

„האַ! האַ! מערכען! (שריי דער שקלאַוויע, דער איא איבערוואַכען זאָללטע. אינדעם ער דיא טהיריע אָפפנעטע האט דיך איינע שלאַנגע נעבעסען? אין דעם פאַלאַסטע אונטערעם האָפע-פיעסטערס איזט עס ניכט בייך. איינען זאָלכען לעגס צו מאַכען!“

„לאַסט מיך נעהען! (ריף העלענע) וואָ איזט דיין הערד? וועסהאַלב בין איך היער איינגעשפערט?“

„אָך, דוא קלייגע נעריין! (ערוויידערט דער שקלאַוויע) קענסט דוא מיינען הערען זאָ וועניג, דאס דוא ניכט וויסט, וויא גע'בעטעריש זיין וויללע איזט? ער האט בעפאָלען, דאס דוא איינגעשפערט בלייבסט — אונד דאַ-ביא בלייבט עס איך! וואס האסט דוא איך דריסען הע-רומצוקלעטטערן? דוא קאַנסט היער ביא אונס נוט עפ-סען אונד טרינקען.“

„שפיטצבוביש דיעזער דיענער זיינען נאָך שפיטצבוביש-שען הערען! (שריי העלענע) לאַסט מיך פאָרט. וואס קאַנן דער נאָסע אלעקסאַנדער פאָן איינעם זאָ אַרמען בלינ-דען מערכען, וויא איך בין, וואָללען!“

„וואס וויס איך? איך איין שקלאַוויע מוס בלינד נעהאָרכען אונד דאַרף קיינע מיינונג האבען (זאַנטע דער שקלאַוויע), אבער פיעללייכט האט דיך מיין הערר נור דאַ-הער צוריקגעהאלטען, דאַמיט דוא היער אין דיעזעם שלאָס-סע דיינע שאַנע הערען דאַרפס, וועלכע יעטצט עבענפאַללס היער איזט, בעדיינעטס!“

אים דעם הימעלס וווּללען! (שריי העלענע) איך דיא אונגליקליכע דאַרף אין דיעזעם הויזע! נאָטט ערבאַר-מע זיך דיעזער אונגליקליכען!“

„דאַ נאַטטער מוסט דוא אנרופען! יאַ, אימעם קינד, איך דיינער הערין שיינט עס היער ניכט זאָרגליך צו געפאַללען, איך זיא שריט עבענזאָ וויא דוא. אבער מיין הערר איזט איין יעהר אישיער מאַן נעגען פרוינצימעער; איהר זאָללטעט דאס שאָן וויסען.“

„אָ, (ריף העלענע) פיהרט מיך הין צו דאָרט!“

„צו דעם האבע איך קיינען בעפעהל, אונד אָנגע בע-פעהל דאַרף איך ניכט טהון! אַלס מיך אלעקסאַנדער צום הערר איבער דיעזע צימער ווערטצט, זאָגטע ער מיר: איך האבע דיר בלאָס אַ ווייג לעהרע צו געבען! זאָ לאַנגע דוא מיר דיענסט, דאַרפסט דוא קיינע איינגען אָהרען, קיינע אַ-נגען אויגען אונד נאָך וועניגער איינגע נעדאַנקען האבען! איך פערלאַנגע נור אַ ווייג איינגעשאַפט פאָן דיר — נעמ-ליך: נור דען נעהאָרזאַם!“ זאָגטע דער שקלאַוויע.

„אבער וואס קאַנן עס שאַדען (פיאָגטע העלענע), וועגן דוא מיך צו דאָרם פיהרסט? דוא קאַנגסט יא אויך היער אכט נעבען, דאס איך אויס דיעזעם פאַלאַסטע ניכט עגטוויזיכ!“

„נישטען ווייד עס מיר זיכער אויך ניכט! (זאַגטע דער שקלאַוויע) מיין האָהער הערר קאַנן מיך דאָר דורכפי-נעלן! אבער וועגן עס דיר נעראַדע לאַנגווייליג איזט אונד דוא דיך נאָך נעזעללשאַפט זעהנסט, זאָ וווּלל איך דא בלייבען אונד מיט דיר פלוידערן, וויסט דוא ניכט איינענד עטוואס פאָן איינער צויבעריא צו ערצעהלען, אָדער ביזט דוא זעלבער איינע צויבערין? קאַנגסט דוא מיר ניכט מיינע צוקונפט זאָגען, אָב איך ניכט איינסט פאָן מיינער שקלאַ-וויעיא בעפרייט ווערדע?“

„אָ! לאַס מיך צופרידען! (ריף העלענע אין איה-רער פערצווייפלונג) זאָגע מיר ליעבער, אָב דוא ניכט עפ-וואס פאָם צופשאַנדע דעם דיזוזס נעהאָרט האסט?“

„וואָ פיעל איך וויס, איזט מיין הערר צו דער נע-ריכטספערהאַנדלונג נאַנגענען (זאַגטע דער שקלאַוויע) אונד דאס דיזוזס פיר דיא ערמאָרדונג דעם פיעסטערס אנפיאס מיט זיינעם לעבען ביסען ווייד!“

„אָ! ווער ווייד עס וואַגען, איין האַאר איך דעם אנשולדיגען הויפטס צו בעריהרען!“

„איך פיכטע, דער לאַוויע ווייד עס טהון!“

„וואס זאַגטס דוא, עלענדער שקלאַוויע?“

„נייין, איך זאָגע בלאָס, דאס וועגן מאַן איהן פיר שולדיג ערקלערט, דער לאַזיע אָדער פיעללייכט איך דער טיגער זיין שאַרפ-ריכטער זיין ווייד; דוא מוסט וויסען, אלעקסאַנדער טיבעריאוס איזט זיין אנקלעגער, אונד דאס פאָלק ווייסט זיין אָפפער פיר דאס אמפ-פהעאַטער. אבער וואס קיממערט דיך דאס שיקזאַל דיעזעס דריזוזס?“

„אָ! איך בין איהם פיעל דאַנק שולדיג. לאַסט מיך הייס, איך קאַנן איהן רעטטען.“

העלענע שריי אונד ווייגט פאָר דעם שקלאַוויע, דאַמיט ער זיא הייסען פיאָגען, (זאַגטע דער שקלאַ-וויע) אָב איך דיר דאס פערלאַסטן דעם שלאָסטע ערלוי-בען דאַרף.“

אלס זיך דער שקלאַוויע ענטפערנט אונד הינטער זיך דיא טהיריע שלאָס, דאַגטע העלענע דאַריבער נאָך, אויף אַלס פערבריבען אנגעזעהען? איך אין מערע-רען אָרטשאַפטען אין דער נעהע פאָן וואַרשיא זינד בעריטס יודען-פערפאָלגונגען אויסגעבראָכען. — נאָך גענוער אונטערזוכונג דעם וואַרשיער קיר-כען-אונגליקס האט עס זיך גון הערויסגעשטעללט, דאַס דער בלינדע פייער-לערם אין דער קירכע נ י כ ט פאָן יודען פערארזאַכטעט וואָרדע. דער גרעפפען אלעקסאַנדראָוויטש איזט אין דער קירכע שלעכט געוואָרדען, אונד אַלס אחרע בעגלייטערין אום וואַסער גערופען, גלייבטען דיא לייטע, עס זיא פיער אויסגעבראָכען.“

דיא היטע פיר פערפאָפפענטליכטען דעפע-שען מעלדען: „איך אין לעמבערג וואָללטען שאָן איינע פלינדערע דיא יודען אבערפאָללען, זיא וואַרדען אבער נאָך רעכטצייטיג פערהאַפטעט. איינע לעמבערגער יודענ-פיינדליכע פאָלנישע צייטונג האט געמלך דאס קרבען-אונגליק אין וואַרשיי דער-אַרטיג בעשריבען אונד געשילדערט, דאס דיא לע-זע ניר דיא יודען פיר יענעם אונגליק בעשולדיגען, וועפאהלב זיך איך שאָן געפטערן אין פאָלע אין לעמבערג ערלייבטע, איך אָפפענער שטראַפע דראָ-הונגען גענען יודען אויסצושטאָסען.“

אין וואַרשיא פערלענען דיא קאַטהאָלישען גיסטליכען ג ע ג ע ן דיא יודען-פערפאָלגונג. דער וואַרשיער יידישע באַנקהויז-בעזיטצער, הערר ר' ג' בלאָך, שפּעזעטע פיר דיא הינטער-בליעבענען דער אין דער קירכע פערארזאַכטען 1000 רובעל. בז עטצט זינד גענען 500 יידישע געוואָלבע אין וואַ-שי איינגעפלינדערט וואָרדען.

אם 26-טען דעצעמבער גענען 1 אוהר מיט-טאָגס האט איינע פאַרמליכע שלעגעריא צווישען בריסטען אונד יודען שטאטטגעפונדען, וואָבייא איך בייזען יידישע שיער פערוואונדעט איך דעם פאָלאַ-צע געבליבענען זינד. צאַהלרייכע יודען זינד שיער פערוואונדעט. — וויא עס הייסט, איזט דיא רוסישע רעגיערונג זעלבער פאָהר, דאס איך אין וואַרשיא איינע יודענ-פיינדליכע פאָלנישע פאָלקסאַמען, רוסלאַנד וויל דאַמיט דעם איסלאַנדע צוגען, דאס דיא פ אַ ל ע ן נאָך ניכט גענוג דייך פיר דיא פאָללע פיהרייט זינען אונד דאס דיא ניכט בעסער זינד, אלס דיא זיד-רוסישען בריעדען, רוסלאַנד ווייד עטצט גלייכצייטיג איך איינע אויסרעדע האבען, מעהר מיליטער נאָך רוסיש-פאָלען צו שיקען.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

(צום פ ע ר צ ע ה נ ט ע ן י אָ ה ר-ג אַ נ ג ע ן) מיט דיעזעם בלאַטטע ענדעט דער דריעצעהנטע אונד מיט דער נעכסטען נומער בע-גינגען דער פיערצעהנטע יאָהרגאַנג אונזערער „יידי-שען פעסטער צייטונג“. — דרייצעהן יאָהרע זינד אַל-זאָ שאָן זיט דער ענטשטעהונג אונזערער צייטונג פערפאָלגסען; איין פערהעלטנישמעסיג ניכט אונ-בעריטענדער צייט-רוים! — צייטונגען, וועלכע זאָ גליקליך זינד, האַם פינאַנצוואַנצנסטע יאָהר איה-רעם בעשטעהענס צו ערייכען, פפלעגען דיעזען צייט-רוים אַלס איין „יובילעאָס“. אַלס איין יובעל-פעסט צו פיערן. — נון האט איך שאָן אונזערע צייטונג דיא העלפטע איינעם זאָלכען פיערטעל-יאָהרהונדערטס איבערשריטטען — אונד דא רעגט זיך אין אונס דער הייסע וואונש, אויך דען פינפ-אונדצוואַנציגסטען יאָהרגאַנג אונזערער צייטונג מיט פיריידען צו ערלעבען! — נון, ווער האָפפט אויך צו דעם אַללמעכטיגען גאָטט, דער אונס געלייטעט אונד געשיטצט בז איך דיעזען טאָג, דאס ער אונס נאָך פיעלע, פיעלע לעבענס-יאָהרע פיר אונזערע אַרביט נאָגנען, אונד וויא ער אונס ביזהער געהאָל-פען, איך ווייטער העלפען ווירד. מיט אינגעגעם גע-פיהלע דער צופרידענהייט בליקען ווייר איך דיא פערפלאָסענען דריצעהן אַרבייטס-יאָהרע צוריק; אונזער בלאַטט האט מיט גאָטטעם הילפע איינע גראָסע אונד ווייטע פערבריטונג געפונדען, אונד ווייר שמייכלען אונס איך, אַללעס, וואס אין אונזערער מאַכט אונד קראַפט שטאַנד, צור מאָראַלישען הע-בונג אונזערער יידישען צייטונג בייגעטראָגען צו האַ-בען. ווייר בייגען אונזערן געזעלשען לעזערן, דיא אונס זיט יא פיעלען יאָהרען טרייא געבליבען, אונזער בזהעריגעם ווירקען ניכט נאָכמאַלס איס-איגאַנערזיצעטצען, זיא האבען עס ווערעגר דיע-זעם צייט-רוים צור גענגע קענגען געלערנט — אונד ווייר דירפען איך ביא דיעזער געלעגענהייט דיא אונס אנגעגעהמע פפליכט ניכט פערשווייגען, אונזערען געשעטצען פרעגמערענען פיר איהרע אונס בזהער ערוויעזענע טרייע העצליכסט צו דאַנקען אונד זיא איך אום ווייטערע אונטערשטיט-צונג אונזערער צייטונג צו בעטען.

„(דיא מ י ש קא ל צ ע ר ס פ ר ד י ס-ג ע מ י י נ ד ע.) בעקאַנגטליך האט זיך איין טהייל דער אָרטהאָדאָסען געמיידע צו מישקאָלען פאָן דיע-זער לאַנגרייסען, אום זיך צו איינער זאָגענאַנגטען „ספרדים-געמיינדע“ צו לאַנגשטאַיריען. דא וויא ביא עדער טרענגונג דיא אויסטרעטענדען פאָן דעם געמיינדע-פערמאָגען נ י ב ט ס ערהאַלטען, זאָ מוסטע איך דיעזע קלייגע ספרדים-געמיינדע דאָר זאָרגען, זיך דיא פיר יעדע געמיינדע אונגעטבעהר-ליכען אינשטיטוציאָנען, אלס סינאַגאָגע, מקוה אונד קינדער-שולע, צו פערשאַפפען. וואָהער אבער דאס הוצו נאָטהיג געלד? דיא ספרדים-געמיינדע פע-שאַפפטע זיך בים פינאַנצמינסטעריאום דיא קאָנ-צעססיאָן צו איינער זאָגענאַנגטען „וואָהלטהעטיג-

---

פאָלליעטאָן.

איס איינער אונטערגאַנגענען וועלט.

(59-טע פאָרטזעטצונג.)

„האַ! האַ! מערכען! (שריי דער שקלאַוויע, דער איא איבערוואַכען זאָללטע. אינדעם ער דיא טהיריע אָפפנעטע האט דיך איינע שלאַנגע נעבעסען? אין דעם פאַלאַסטע אונטערעם האָפע-פיעסטערס איזט עס ניכט בייך. איינען זאָלכען לעגס צו מאַכען!“

„לאַסט מיך נעהען! (ריף העלענע) וואָ איזט דיין הערד? וועסהאַלב בין איך היער איינגעשפערט?“

„אָך, דוא קלייגע נעריין! (ערוויידערט דער שקלאַ-וויע) קענסט דוא מיינען הערען זאָ וועניג, דאס דוא ניכט וויסט, וויא גע'בעטעריש זיין וויללע איזט? ער האט בע-פאָהלען, דאס דוא איינגעשפערט בלייבסט — אונד דאַ-ביא בלייבט עס איך! וואס האסט דוא איך דריסען הע-רומצוקלעטטערן? דוא קאַנגסט היער ביא אונס נוט עפ-סען אונד טרינקען.“

„שפיטצבוביש דיעזער דיענער זיינען נאָך שפיטצבוביש-שען הערען! (שריי העלענע) לאַסט מיך פאָרט. וואס קאַנן דער נאָסע אלעקסאַנדער פאָן איינעם זאָ אַרמען בלינ-דען מערכען, וויא איך בין, וואָללען!“

„וואס וויס איך? איך איין שקלאַוויע מוס בלינד נעהאָרכען אונד דאַרף קיינע מיינונג האבען (זאַגטע דער שקלאַוויע), אבער פיעללייכט האט דיך מיין הערר נור דאַ-הער צוריקגעהאלטען, דאַמיט דוא היער אין דיעזעם שלאָס-סע דיינע שאַנע הערען דאַרפס, וועלכע יעטצט עבענפאַללס היער איזט, בעדיינעטס!“

אים דעם הימעלס וווּללען! (שריי העלענע) איך דיא אונגליקליכע דאַרף אין דיעזעם הויזע! נאָטט ערבאַר-מע זיך דיעזער אונגליקליכען!“

„דאַ נאַטטער מוסט דוא אנרופען! יאַ, אימעם קינד, איך דיינער הערין שיינט עס היער ניכט זאָרגליך צו געפאַללען, איך זיא שריט עבענזאָ וויא דוא. אבער מיין הערר איזט איין יעהר אישיער מאַן נעגען פרוינצימעער; איהר זאָללטעט דאס שאָן וויסען.“

„אָ, (ריף העלענע) פיהרט מיך הין צו דאָרט!“

„צו דעם האבע איך קיינען בעפעהל, אונד אָנגע בע-פעהל דאַרף איך ניכט טהון! אַלס מיך אלעקסאַנדער צום הערר איבער דיעזע צימער ווערטצט, זאָגטע ער מיר: איך האבע דיר בלאָס אַ ווייג לעהרע צו געבען! זאָ לאַנגע דוא מיר דיענסט, דאַרפסט דוא קיינע איינגען אָהרען, קיינע אַ-נגען אויגען אונד נאָך וועניגער איינגע נעדאַנקען האבען! איך פערלאַנגע נור אַ ווייג איינגעשאַפט פאָן דיר — נעמ-ליך: נור דען נעהאָרזאַם!“ זאָגטע דער שקלאַוויע.

„אבער וואס קאַנן עס שאַדען (פיאָגטע העלענע), וועגן דוא מיך צו דאָרם פיהרסט? דוא קאַנגסט יא אויך היער אכט נעבען, דאס איך אויס דיעזעם פאַלאַסטע ניכט עגטוויזיכ!“

„נישטען ווייד עס מיר זיכער אויך ניכט! (זאַגטע דער שקלאַוויע) מיין האָהער הערר קאַנן מיך דאָר דורכפי-נעלן! אבער וועגן עס דיר נעראַדע לאַנגווייליג איזט אונד דוא דיך נאָך נעזעללשאַפט זעהנסט, זאָ וווּלל איך דא בלייבען אונד מיט דיר פלוידערן, וויסט דוא ניכט איינענד עטוואס פאָן איינער צויבעריא צו ערצעהלען, אָדער ביזט דוא זעלבער איינע צויבערין? קאַנגסט דוא מיר ניכט מיינע צוקונפט זאָגען, אָב איך ניכט איינסט פאָן מיינער שקלאַ-וויעיא בעפרייט ווערדע?“

„אָ! לאַס מיך צופרידען! (ריף העלענע אין איה-רער פערצווייפלונג) זאָגע מיר ליעבער, אָב דוא ניכט עפ-וואס פאָם צופשאַנדע דעם דיזוזס נעהאָרט האסט?“

„וואָ פיעל איך וויס, איזט מיין הערר צו דער נע-ריכטספערהאַנדלונג נאַנגענען (זאַגטע דער שקלאַוויע) אונד דאס דיזוזס פיר דיא ערמאָרדונג דעם פיעסטערס אנפיאס מיט זיינעם לעבען ביסען ווייד!“

„אָ! ווער ווייד עס וואַגען, איין האַאר איך דעם אנשולדיגען הויפטס צו בעריהרען!“

„איך פיכטע, דער לאַוויע ווייד עס טהון!“

„וואס זאַגטס דוא, עלענדער שקלאַוויע?“

„נייין, איך זאָגע בלאָס, דאס וועגן מאַן איהן פיר שולדיג ערקלערט, דער לאַזיע אָדער פיעללייכט איך דער טיגער זיין שאַרפ-ריכטער זיין ווייד; דוא מוסט וויסען, אלעקסאַנדער טיבעריאוס איזט זיין אנקלעגער, אונד דאס פאָלק ווייסט זיין אָפפער פיר דאס אמפ-פהעאַטער. אבער וואס קיממערט דיך דאס שיקזאַל דיעזעס דריזוזס?“

„אָ! איך בין איהם פיעל דאַנק שולדיג. לאַסט מיך הייס, איך קאַן איהן רעטטען.“

העלענע שריי אונד ווייגט פאָר דעם שקלאַוויע, דאַמיט ער זיא הייסען פיאָגען, (זאַגטע דער שקלאַ-וויע) אָב איך דיר דאס פערלאַסטן דעם שלאָסטע ערלוי-בען דאַרף.“

אלס זיך דער שקלאַוויע ענטפערנט אונד הינטער זיך דיא טהיריע שלאָס, דאַגטע העלענע דאַריבער נאָך, אויף

האט זיך היער איינע זעהר געפעהרליכע פערברע-כער-באנדע געבילדעט, דיא איז דריא מיטגליע-דערן בעשטעהט, נעמליך: איינעם אפאטהעקער, איינעם ארצט אונד איינעם קויפמאנגע. דיעזע ליע-סען אויף דאס לעבען פרעמדער ליטע ביא פער-שיעדענען אפסקוראנצען גראפערע סומען פער-זיכערן. זיא ווארטעטען אבער ניכט אב, ביז דיא בע-מרעפפענדען ליטע געשטארבען זינד, אום דיא פער-זיכערטען סומען צו בעהעבען, ואנדערן פערר-גיפטעטען דיעזעלבען איינפאך. דאס געלאנג דיעזער באנדע זעהר ליכט, נאכדעם דער ארצט אונד דער אפאטהעקער איינגעשאנדען זינד, וועלכע דאס גיפט בעריטעטען. ביזהער איזט עס דער באנדע געלונגען, 2 אונשולדיגע מענשען אום דעם וועגע צו ריטען אונד ביא דען אפסקוראנ-צען דיא אויף דערען אבלעבען פערזיכערטען סום-מען צו בעהעבען. בים דריטטען פערזוכע קאם יע-דאך דאס פערבעכען אן דען טאג. דער פערגיפ-טעטע וואורדע נעמליך אונס שפשאל געבראכט, דער שפ'מאלס-ארצט, דער נאטירליך פאן דיעזער פערגיפטונג קיינע אדונג האטטע, פערשריעב דעם קראנקען איינע מעדיצין, אלס ער נאך איינגען שטונדען דען קראנקען נייערדינגס אונטערזוכטע, וואר ער ערשטינט, דאס זיינע מעדיצין דעם קראנ-קען ניכט גראהלפען, זאנדערן אום נעגענטהיל נאך געשאדעט האט. ער אונטערזוכטע נון דיא פאן אידם פערשריעבענע מעדיצין, אונד וואס פאנד ער דא? — דאס דיעזעלבע נעמליך מיט גיפט געמישט וואר. יעטצט שטעללטע עס זיך הערוים, דאס איין מיטגליעד דער ערזעהנטען פערברעכער-באנדע זיך אין דאס שפ'מאל געשליכען אונד אין דיא מעד-צין גיפט געמישט האטטע. יעטצט ערסט פיעל מאן אויף דען גרעאנקען, דאס איך דיא בעריטס פ'ר-הער געשטארבענען צייא ליטע, אויף דערען אב-לעבען גראסע סומען פערזיכערט ווארען. קיינעם נאטירליכען טאדעם געשטארבען. זיא וואורדען איינגעראבען, אונד ריכטיג וואורדע אדטצלך בע-שטעטיגט, דאס ביידע דורך גיפט געמארדעט וואר-דען. דיא דריא מיטגליעדער דער פערברעכערישען באנדע וואורדען נאטירליך זאלליך פערהאפטעט. אונטער שלאם אונד ריגעל זעהען זיא נון דער וואהלפערדיענטען שטראפע ענטגעגען!

* (איינע גראפארטיגע אמע-ריקאנישע ערבשافט.) אין דער שטארט מאנ-פראנציסקא שטארב פאר קורצעם אין הערר ליטערפראפער אהנע קינדער אונד הינטערליעס אין פרעמאגען פאן 35 מיללאגען דאללארס. 6 הייזערן אונד 2 נאלד-גרובען. ליט טעסטאמענט זאללטען זיינע פערוואנדטען אין אי-ראפא דיעזעס אונגעהייערע פרעמאגען ערבען. וויא נון אום דיאנדיאש בעריכטעט וווירד, בעפינדעט זיך דארט אנפערוואנדטע דעם פערשטארבענען לויט טעסטאמענט. עס וואורדע דאהער אין קאמיטע גע-גרינדעט מיט הערדרן מ' שווארץ אום דיאנדיאש אלס פרעזעס. הערדרן אינגאין קאהן אום בעקעש-טשא-בא אלס וויצע-פרעזעס אונד דעם אדווקאטען דר' פויל שטיינטצער אום אראד אלס שריפט-פיהרער. דיעזעס קאמיטע האט נון דיא אינגאבע, דיא ער-לערונגען דיעזער ערבשافטס-אנגעלעגענהייט מיט אללעם אייפער צו בעטריבען. ווער ווינשען יע-דעם בראוזען זוהען זאלכע ירושה!

* (דאס רומענישע מחילה-בעטען.) ווער האבען בערייס מיטגעטהיילט, דאס רומענען ענדליך זיך הערבייגלאסען, אנ-זערע מאגארבין, פיר דיא איהר צוגעפיגטע בעלי-דיגונג אבביטטע צו טהון. ווער האבען אלזא הייטע ניכטס מעהר גענען רומענען, אום זא נראפער איזט אבער דער שטורם אין בוקארעסט, פאן וווא פאל-גענדעם טעלעגראפירט ווירד: „היער הערשט אין אללען פאליטישען קרייזען אינע טעפפ פערבינ-טערונג גענען דיא מינישטער, וועלכע דאס נייע קאב-ינעטט רומענען פאר אללער וועלט זא בלא-מירט האבען! וואהרים האבען זיא זיך דיא זאכע ניכט בעססער אבערלעגט, בעפאר זיא אין דיא טהראנרעדע איסדריקע הינינגאבען, דיא פיר עסטערריכ-אונגארן בעליידיגענד ווארען! אונד האבען זיא דיעס שאן געטהאן, זא הייט-טען זיא ניכט דיפפען, גליך דען שלעכטען אונד אונגערעכטענען שולבוכען, קריעבענד אונד אמ-מערלר אום פערצייהונג בישטען! עס וויעדען וועגען דיעזעס פאללעס אין דער קאممער מערהערע אנ-טערפעללאצאנען אין דיא רעגיערונג גערייכטע ווערדען. עס דיפפטע דער אינע אדער דער אנדערע מיניסטער דורך דיעזע טאקטלאזיגקייט זינע ششטר-לע פערלערען. זעהר בעדויערליך איזט עס, דאס זעלבסט איבער קאנג כארל אין אפפענטליכען קאב-פפע-הייזערן בערישטענדע וויטצע געמאכט ווערדען, ווייל ער זיך דורך טהראנרעדע פאן דען מיניסטערן פערפאססען לעס אונד דיעזעלבע פאר דער פער-לעזונג ניכט אינמאל „געפיפט“ האט!

נעשעפטסבעריכט.

פעסטער פריזע.

נעטרעידע-נעשעפט. פאן וויצען וואר נעפטערן מעסיג צו מארקטע נעבראכט, דער פערקוף וואר גוט. 1000 מעטצ' וווערדען פערקויפט.

ווייצען, מחיים- 200 מטרצ' 77, קילא 12.85 נולד. — 100 מטרצ' 77, ק' 12.45 נול, 12.00 מטרצ' 75,6 קילא 12.35 נולד. — 500 מטצ' 74, קילא 12.45 נולד.— ווייס ענגלישער 300 מטרצ' 73.5 ק' —12 נול. 300 מטרצ, 73,3, ק' 12.15 נולד' 1900 מעטצ' 77, קילא 12.50 נולד. — פעסטער-בארען 2200 מעטצ-צענטנער 75,2 קילא 12,40 נולד. 100 מעטצ' 77 קילא 12.30 נולדען 100 מעטצ' 77. קילא 12.15 נולדען 100 מעטצ-צענטנער 74. ק' 12.15 נול. — 100 מטרצ' 74.5, ק' 12.20 נול. 500 מטצ' 76.2 ק' 12.45 נולד. 300 מטרצ' 75,5 ק' 12, נולד (אללעס פער דריא מאגאצין.)

האפער 6.50—7.60 נולד.

קוקורוץ 6.80—6.10 נולד.

וויצען פער פריה-יאהר 12.38—12,42 נולד.

קוקורוץ באגאטער פער מאי-יוני 1882, 7.15 — 7,18 נולד.

האפער פער פריה-יאהר 8.23—8,27 נולד.

רעפס, קאהל פער אוגוסט-סעפטעמבער 1882 13.50—13.25 נולדען.

פעסטער שלאכטפיעה-מארקט. ביא דער אם 29-טען ד. מ. היער אין פעסט אבגעהאלטענען וואכענפ מארקטע וואורדען 1195 שטיק גראס- אונד 319 קליין-פיעה צו מארקטע בעזוכאבט. היעפאן וואורדען פערקויפט: 25 שטיק שטיערע, פער שטיק פאן 70—160 נולדען — 623 אכסען דאס מאער פאן 215—345 נולד. 378 קיהע, דאס מאער פאן 136—294 נולד. 98 מעלק-קיהע דאס שטיק פאן 80—178 נול. 65 שטיק בייפפעל, דאס מאער צו 130—205 נול, 247 שטיק קעלבער, דאס שטיק פאן 9 —27 נולד. 78 שטיק לעמערע דאס מאער 4.50—7 נול. פרייזע פער 100 קילא: אכסען-פלייש 49 — 51.59 נולד' קוה-פלייש 46 — 49 נולד., קאלב-פלייש 60 — 80 נול. בייפפעל-פלייש 43—47 נולד.

לאטטעריעזיהונג פאם 28 דעצעמבער 1881.

דערמאנגנשטאדט:	29	37	26	58	45
פראג:	66	78	16	45	88
לעמבערג:	25	20	86	68	4

פערانטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר"י רייס.

קאָנקורז.

ביא דער האכסטען ארטעם בעשטעטיגטען שטאטס-קוהא-געמיינדע צו גראס-אדרייז זינד פאל-גענדע דריא שטעללען, אונד צוואר: 1) דריא מיט יעהרליכען 800 נולד אונד פריער וואהנונג האטט-טע שטעללע איינעם דיין, דער אייד איין מויר איזט; 2) דריא מיט יעהרליכען 600 נולדען, פריער וואהנונג אונד איכלכען געבענעמאלימענטען דא-ריטע שטעללע איינעם שוחט ובודק וקורא. דער צוגליך אין בעל תפלה אונד משוגבר איזט— אונד 3) מיט יעהרליכען 500 נולדען פריער וואהנונג אונד איכלכען געבענעמאלימענטען דאטירטע שטעללע איינעם צוויטטען שוחט ובודק וקורא. דער עבענ-פאללס אין בעל תפילה זין מוס, זאפארט צו בע-זוצטען. — דעפלעקטאנטען האבען זיך פאן אנער-קאנגט בעיערדטען ראבבינישען איטאליעטען בעצוגליך דעם דין מיט תרות, בעצוגליך דער שוחטים מיט קבלות, זא וויא מיט צייגנישען איבער איהר בזיהערינגס רעליגיאז-זיטטליכעס וואהלפער-האלטען אטסצ-וויזען אונד איהרע דעפפעללינגען געזוכט בז ו"ט טבת הבעיל (10-טען יענגער (1882) אן דען פראז' פרעזעס הערדרן הערמאנן העלד צו ריכטען.

דער פארשטאנד
דער גראס-אדרייגער שטאטס-קוהא-געמיינדע.

נעשעפטסבעריכט.

פעסטער פריזע.

נעטרעידע-נעשעפט. פאן וויצען וואר נעפטערן מעסיג צו מארקטע נעבראכט, דער פערקוף וואר גוט. 1000 מעטצ' וווערדען פערקויפט.

ווייצען, מחיים- 200 מטרצ' 77, קילא 12.85 נולד. — 100 מטרצ' 77, ק' 12.45 נול, 12.00 מטרצ' 75,6 קילא 12.35 נולד. — 500 מטצ' 74, קילא 12.45 נולד.— ווייס ענגלישער 300 מטרצ' 73.5 ק' —12 נול. 300 מטרצ, 73,3, ק' 12.15 נולד' 1900 מעטצ' 77, קילא 12.50 נולד. — פעסטער-בארען 2200 מעטצ-צענטנער 75,2 קילא 12,40 נולד. 100 מעטצ' 77 קילא 12.30 נולדען 100 מעטצ' 77. קילא 12.15 נולדען 100 מעטצ-צענטנער 74. ק' 12.15 נול. — 100 מטרצ' 74.5, ק' 12.20 נול. 500 מטצ' 76.2 ק' 12.45 נולד. 300 מטרצ' 75,5 ק' 12, נולד (אללעס פער דריא מאגאצין.)

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פרוכטע	קוהלוטעס פר. הקטאל.	פר. 100 קילאגראמס
וויצען		
נאדראנגאריש	74	— — —
„ „ „	75	11.45 11.55
„ „ „	76	11.60 11.70
„ „ „	77	11.75 —11.85
„ „ „	78	11.90 —12.—
„ „ „	79	12.— —12.05
„ „ „	80	12.05 —12.10
פעסטער בארען נייער		
„ „ „	75	11.95 —12.05
„ „ „	76	12.10 —12.20
„ „ „	77	12.25 —12.35
„ „ „	78	12.40 —12.45
„ „ „	79	12.45 —12.55
„ „ „	80	12.60 —12.65
וויסענבורגער	—	— — — —
„ „ „	75	12.15 —12.25
„ „ „	76	12.30 —12.40
„ „ „	77	12.45 —12.55
„ „ „	78	12.60 —12.65
„ „ „	79	12.65 —12.70
„ „ „	80	12.75 —12.80
מחיים	75	12.25 —12.35
„ „ „	76	12.40 —12.50
„ „ „	77	12.55 —12.65
„ „ „	78	12.70 —12.75
„ „ „	79	12.75 —12.80
„ „ „	80	12.85 —12.90

פרוכטע	פר. הקטאל.	פר. 100 קילאגראמס
קאהן	72	8.80 — 8.50
נעטצע מאלץ	62	—.—
נעטצע פיטשער	62	7.40 — 7.20
האפער	40	7.65 — 7.30
קוקורוץ באגאטער	75	6.80 — 6.85
אנדערע	73	6.70 — 6.65
הייריג	—	—.— — —

וויצען	פער פריה-יאהר	12.38	
		—.—	
		—.—	
קוקורוץ	פריה-יאהר	7.15	
נערסטע		—.—	
האפער		8.23	
		—.—	
רעפס		—.—	

באללען-מעהל		קר.	פר.
נומפער	0	22	40
„	1	21	70
„	2	21	—
„	3	20	40
„	4	19	60
„	5	18	80
„	6	17	80
„	7	17	—
„	8	15	—
„	8½	14	40
דער מאללען פר 100 קילאגראמס מיט זאק			

שפירטוס:			
אלטע פעטטאדע פרעמדלאנד		34	—
נייע „ קארטאפפעל		31	75

קורז-טאבעללע פאם 29. דעצעמבער.

געלד-קורז		קר.	פר.
וויענער-אשיג		—	100
דוקאטען		5	60
כסספרייז-אונגארישע 8 נולדען נאלד			
שטק (20 פראנקס)		9	42
נאפאלעאנס'ר		9	42
דייטשע רייכסבאנקנאטען		58	20
20 מארקשטיק		11	62
פאנט'רהובעל		1	24

לאזע.			
1854-ער 4% צעזעטצונג שטאאטסלאז		122	—
1860-ער „ נאטצע		132	25
רעטטע „ האלבע		135	25
1864-ער לאז צו 100 נולדען		173	—
רעטטע „ 50 „		171	—
האנס ונטערזיטץ		32	—
פרייבערלאז		28	90
קרעדיט-לאז		180	—
קלאר-לאז צו 40 נולדען		40	—
דאנ'ר-אאסטרייס-פאהרט-לאז		116	—
אנסבורגער לאז		25	—
רגולעריטש לאז צו 10 נולדען		18	—
ראמארער לאז „ 20 „		21	—
אלגער לאז „ 40 „		41	—
מאלדס-לאז „ 40 „		38	—
טרילבי-לאז „ 10 „		20	—
פאלפלאז „ 40 „		59	—
וואלבטינער לאז „ 20 „		24	—
פס-לאזנאס לאז „ 40 „		49	25

אזע.		קר.	פר.
פאאנטלאלס לאז צו 20 נולדען		25	40
פרעסבער לאז „ 100 „		128	—
רעטטע „ 50 „		65	—
וואלרשטיין-לאז „ 20 „		30	20
וויני שוטצפרייס-לאז „ 20 „		39	—
אונגארישע-פרעמדע-לאז צו 100 נולד.		122	25
פרייס-פראל-לאז		112	25
וויענער-לאז		131	75

ווערטה-פאפיערע			
אונגארישע נאלדרענטע 6%		119	77
רעטטע צו 4 פרעצענט		90	07
אונגארישע פאפיער-רענטע		89	65
אונגארישע ווינדמיהלאקטיענען		98	75
פעסטער נאנאטע		99	—
וויענענגרייטץ		—	—
פרייבערגער		100	—
באנאטע		102	—
אונגארישע אייזענבאהן-אקטיען		100	50
וויענענגעס-אקטיען-אבלאזונגס		134	—
פאאנטייטע דער אונגארישען באנקע		97	—
קרעדיט צו 5 אינטערעס פרעצענט		102	—
דער אונגארישען הייפאטהעקען באנק צו 5½ פרעצענט		103	25
דער אונגארישען אללגעמיינען באנקע-פערזיכ-אנגס-אנשטאלט צו 5 אינטערעס פרעצענט		—	100
דער אסטבאהן		—	98
דער נאדרדבאהן		167	50

Eigenthümer verantwortlicher „Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1881 — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard